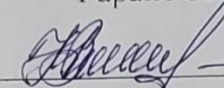

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра соціально-гуманітарних і правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Наталія ЯЦЕНКО

«09» 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ,
ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО**

Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство

Освітня програма: Овочівництво

Факультет: плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Умань – 2024

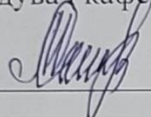
Робоча програма навчальної дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» для здобувачів вищої освіти спеціальності 203_Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство освітньої програми Овочівництво. – Умань: Уманський національний університет садівництва, 2024. 19 с.

Розробники: Олена ПОЛІЩУК, к.п.н. доцент

 Олена ПОЛІЩУК

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін
Протокол від 06 серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

 Людмила МАШКОВСЬКА

«06» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодоовочівництва,
екології та захисту рослин

Протокол від 09 серпня 2024 року № 1

Голова Андрій ТЕРНАВСЬКИЙ

«09» серпня 2024 року

© УНУС, 2024 рік

© Поліщук О.А., 2024 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>20 Аграрні науки та продовольство</u>	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>203 «Садівництво, плодощівництво та виноградарство»</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Загальна кількість годин – 90 год.		Семестр	
		1-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: <u>другий (магістерський)</u> Освітня програма <u>Овочівництво</u>	Лекції	
		16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		14 год.	-
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	-
		Вид контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі екологічне право» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, схваленого Вченою радою від 01.11. 2024 р.

Навчальна дисципліна «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Овочівництво» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство.

Мета вивчення дисципліни – здобути глибокі теоретичні знання з аграрного і екологічного права і законодавства, а також формування у майбутніх фахівців сукупності знань з правового регулювання господарських, майнових, виробничих, земельних відносин, а також відносин у галузі використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки.

Завдання дисципліни: викладення теоретично-категоріального базису, який дозволить студенту самостійно осмислювати теоретичні та практичні тексти та свідомо ставитися до сучасної правової проблематики.

Предметом дисципліни є суспільні відносини, що постають між суб'єктами з питань забезпечення екологічної безпеки, приналежності, застосування, відтворення природних об'єктів та комплексів, охорони, а в певних випадках захисту людини, навколишнього оточуючого середовища, від шкідливого впливу з ціллю попередження, запобігання, ліквідації його негативних наслідків й задоволення екологічних та інших інтересів.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: навчальна дисципліна «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» має вагомим значення в структурно-логічній схемі підготовки фахівців і тісно пов'язана з іншими дисциплінами соціально-гуманітарної та фундаментальної і загальноекономічної підготовки, зокрема: іноземна мова, економіка і організація аграрного сектору тощо.

Вивчення навчальної дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Овочівництво» спеціальності 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство (табл. 1).

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 7	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПРН 11	Забезпечувати охорону інтелектуальної власності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність керувати колективом та складними робочими процесами, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності.	ПРН 4	Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти з урахуванням цілей, наявних обмежень, а також соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.
СК 7	Здатність використовувати нормативно-законодавчу базу з метою правового захисту об'єктів інтелектуальної власності, які розробляються та застосовуються в технологічних процесах аграрних формувань.	ПРН 9	Здійснювати бізнес-проектування і маркетинговий аналіз інноваційних проєктів.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право», наведено в табл. 2, 3.

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення правових ситуацій, інтерактивне навчання, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань		
2	Уміння/навички:		
2.1	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань і процедур	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення правових ситуацій, інтерактивне навчання, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності		
3	Комунікація:		
3.1	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців та нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	лекція, практичне заняття дискусія, аналітична робота, самонавчання через Moodle	усне опитування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і завдань, підготовка та представлення презентацій, підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів	Практичне заняття, аналітична робота, вирішення правових ситуацій, самонавчання через	Виконання індивідуальних завдань, представлення презентацій,

4.2	Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії	Moodle	вирішених правових ситуацій, підсумковий контроль
-----	--	--------	---

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 4	Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти з урахуванням цілей, наявних обмежень, а також соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.	Лекція, практичні заняття, індивідуальні консультації, кейс-метод, мозковий штурм. самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 9	Здійснювати бізнес-проектування і маркетинговий аналіз інноваційних проєктів.	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 11	Забезпечувати охорону інтелектуальної власності.	Інтерактивні заняття, дискусія, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання, індивідуальних і командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ, ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В АПК ТА ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Тема 1. Загальні положення нормативно-правових актів в АПК та екологічного права.

Загальні положення права, аграрного та екологічного права. Нормативно-правові акти: закони, підзаконні акти.

Поняття правових відносин. Фізичні і юридичні особи. Правосуб'єктність юридичних осіб. Ознаки правосуб'єктності.

Поняття системи права, галузі права, правові інститути, систематизація законодавства.

Поняття джерел аграрного та екологічного права як галузей права.

Тема 2. Державно-правове регулювання сільського господарства.

Засоби державного регулювання, державний контроль та нагляд за господарською діяльністю.

Державне замовлення та державне завдання. Ліцензування, патентування та квотування у господарській діяльності.

Стандартизація та сертифікація у сфері господарювання.

Податки в механізмі державного регулювання господарської діяльності.

Обмеження монополізму та сприяння змагальності у сфері господарювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА МАЙНОВА ОСНОВА АГРАРНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ.

Topic 3. Legal position of subjects of agricultural management.

Concept, types and procedure of formation of subjects of agricultural management.

Founding documents of the subject of agricultural management.

State registration of an agricultural business entity.

He procedure for terminating the activity of an agricultural business entity.

Тема 3. Правове становище суб'єктів аграрного господарювання.

Поняття, види та порядок утворення суб'єктів аграрного господарювання.

Установчі документи суб'єкта аграрного господарювання.

Державна реєстрація суб'єктів аграрного господарювання.

Порядок припинення діяльності суб'єктів аграрного господарювання.

Тема 4. Правовий статус сільськогосподарського підприємства, товариства та об'єднань підприємств.

Сільськогосподарське підприємства як організаційна форма господарювання. Організаційно-правові форми, порядок створення та припинення діяльності сільськогосподарського підприємства.

Установчі документи сільськогосподарського підприємства. Державна реєстрація сільськогосподарського підприємства.

Правове положення сільськогосподарських товариств.

Правове положення об'єднання підприємств.

Приватні підприємства. Фермерське господарство. Орендне підприємство. Підприємства з іноземними інвестиціями та іноземні підприємства.

Тема 5. Правовий статус майна суб'єктів господарювання.

Правовий режим майна суб'єктів господарювання.

Право власності – основне речове право у сфері господарювання та організаційно-установчі повноваження власника.

Право господарського відання, право оперативного управління та оперативного використання майна.

Майно у сфері господарювання та джерела його формування.

Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання.

Гарантії та захист майнових прав суб'єктів господарювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.
ТРУДОВІ ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВАХ.

Тема 6. Правове регулювання господарської та фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств.

Поняття правового регулювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств.

Особливості правового регулювання фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств.

Правове регулювання аграрного ринку, його інфраструктура.

Тема 7. Правове регулювання трудових відносин.

Поняття трудового договору. Види трудового договору.

Припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника і власника.

Поняття робочого часу, вили робочого часу та його нормування в сільськогосподарських підприємствах.

Поняття та види часу відпочинку.

Тема 8. Правове регулювання договорів в АПК. Види договорів.

Загальна характеристика договорів в сільському господарстві.

Порядок зміни та розірвання господарських договорів.

Договір контрактації сільськогосподарської продукції.

Поняття договору поставки. Строки і особливості договору поставки.

Поняття оренди та лізингу. Порядок укладення договору оренди та його припинення.

Тема 9. Юридична відповідальність за порушення в аграрному секторі економіки та екологічного законодавства України.

Поняття юридичної відповідальності.

Дисциплінарна та матеріальна відповідальність осіб, зайнятих у сільському виробництві.

Дисциплінарна та матеріальна відповідальність за шкоду, заподіяну працівникові. Відшкодування моральної шкоди.

Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення в сільському господарстві.

Господарсько-правова відповідальність учасників господарських відносин.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					ус ьо го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.												
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В АПК ТА ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО												
Тема 1. Загальні положення нормативно-правових актів в АПК та екологічного права.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Державно-правове регулювання сільського господарства.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	20	4	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.												
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА МАЙНОВА ОСНОВА АГРАРНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ.												
Тема 3. ** Legal position of subjects of agricultural management. Тема 3. Правове становище суб'єктів аграрного господарювання.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Правовий статус сільськогосподарського підприємства, товариства та об'єднань підприємств.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Правовий статус майна суб'єктів господарювання.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6	-	-	18	-	-	-	-	-	-
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.												
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ТРУДОВІ ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.												
Тема 6. Правове регулювання господарської та фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств.	10	2	2			6						
Тема 7. Правове регулювання трудових відносин.	9	1	2			6						
Тема 8. Правове регулювання договорів в АПК. Види договорів.	10	1	-			9						

Тема 9. Юридична відповідальність за порушення в аграрному секторі економіки та екологічного законодавства України.	11	2	-			9						
Разом за змістовим модулем 3	40	6	4			30						
Усього годин	90	16	14	-	-	60	-	-	-	-	-	-

**тема викладається англійською мовою

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В АПК ТА ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО			
1	Тема 1. Загальні положення нормативно-правових актів в АПК та екологічного права.	2	-
2	Тема 2. Державно-правове регулювання сільського господарства.	2	-
	Разом	4	-
Змістовий модуль 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА МАЙНОВА ОСНОВА АГРАРНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ.			
3	Тopic 3. <i>** Legal position of subjects of agricultural management.</i> Тема 3. Правове становище суб'єктів аграрного господарювання.	2	-
4	Тема 4. Правовий статус сільськогосподарського підприємства, товариства та об'єднань підприємств.	2	-
5	Тема 5. Правовий статус майна суб'єктів господарювання.	2	-
	Разом	6	-
Змістовий модуль 3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ТРУДОВІ ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.			
6	Тема 6. Правове регулювання господарської та фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств.	2	-
7	Тема 7. Правове регулювання трудових відносин.	2	-
	Разом	4	-
Всього		14	-

6. САМОСТІЙНА РОБОТА (ДЕННА ФОРМА)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Загальні положення нормативно-правових актів в АПК та екологічного права.</p> <p>Завдання:</p> <p>Самостійне опрацювання питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система аграрного права. 2. Верховенство права та законність. 3. Поняття та види екологічних правовідносин. <p>Скласти схему джерел екологічного права України</p>	6
2	<p>Тема 2. Державно-правове регулювання сільського господарства</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань. <p>Самостійне опрацювання питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Податки в механізмі державного регулювання господарської діяльності. 2. Обмеження монополізму та сприяння змагальності у сфері господарювання. 	6
3	<p>Тема 3. Правове становище суб'єктів аграрного господарювання.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань <p>Самостійне опрацювання питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати та законспектувати основні положення статей Господарського кодексу України по даній темі. 	6
4	<p>Тема 4. Правовий статус сільськогосподарського підприємства, товариства та об'єднань підприємств.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань <p>Самостійне опрацювання питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління сільськогосподарським підприємством. 	6
5	<p>Тема 5. Правовий статус майна суб'єктів господарювання.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань <p>Самостійне опрацювання питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Гарантії та захист майнових прав суб'єктів господарювання. 3. Припинення діяльності підприємств з іноземними інвестиціями та іноземних підприємств. 	6
6	<p>Тема 6. Правове регулювання господарської та фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань <p>Самостійне опрацювання питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості статусу благодійних та інших неприбуткових організацій у сфері господарювання. 	6
7	<p>Тема 7. Правове регулювання трудових відносин.</p>	6

	<p>Завдання:</p> <p>1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань</p> <p>Самостійне опрацювання питань:</p> <p>1. Поняття та види часу відпочинку.</p>	
8	<p>Тема 8. Правове регулювання договорів в АПК. Види договорів.</p> <p>Самостійне опрацювання питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Загальна характеристика договорів в сільському господарстві. - Порядок зміни та розірвання господарських договорів. - Договір контрактації сільськогосподарської продукції. - Поняття договору поставки. Строки і особливості договору поставки. - Поняття оренди та лізингу. Порядок укладення договору оренди та його припинення. 	9
9	<p>Тема 9. Юридична відповідальність за порушення в аграрному секторі економіки та екологічного законодавства України.</p> <p>Самостійне опрацювання питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття юридичної відповідальності. - Дисциплінарна та матеріальна відповідальність осіб, зайнятих у сільському виробництві. - Дисциплінарна та матеріальна відповідальність за шкоду, заподіяну працівникові. Відшкодування моральної шкоди. - Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення в сільському господарстві. - Господарсько-правова відповідальність учасників господарських відносин. - Відповідальність за порушення земельного та екологічного законодавства. 	9
Разом		60

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; практичні заняття із вирішення правових ситуацій; інтерактивні заняття; індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, презентацій; виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, консультації з викладачем; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – Moodle (табл. 2).

Матеріали курсу «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1712>

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання здобувачів вищої освіти проводиться поточний (модульний) і підсумковий (залік) контролю.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь здобувачів вищої освіти з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» (денна форма навчання)

Поточний (модульний) контроль											Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				100	
T1	T2	МК1	T3	T4	T5	МК2	T6	T7	T8	T9		МК3
10	10	3	10	10	10	3	10	10	10	10		4

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *практичних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Поліщук О.А. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» для здобувачів другого рівня вищої освіти (магістр) спеціальності 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство. Умань, УНУС. 2024. 142 с.
2. Поліщук О.А. Інструктивно-методичні матеріали для підготовки до практичних занять з дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» для здобувачів другого рівня вищої освіти (магістр) спеціальності 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство. Умань, УНУС. 2024. 44 с.
3. Поліщук О.А. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» для

- здобувачів другого рівня вищої освіти (магістр) спеціальності 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство. Умань, УНУС. 2023. 27 с.
- Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» для здобувачів другого рівня вищої освіти (магістр) спеціальності 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство. <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1712>

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

- Білошкурська З.П., Поліщук О.А., Поліщук В.В., Козаченко І.В. Законодавство і право в агропромисловому комплексі. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 772 с.
- Білошкурська З.П., Курило В.І., Поліщук О.А., Гарбар О.П., Костюк М.В. Аграрне та екологічне право. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 805 с.
- Балинська О. М., Ященко В. А. Методологія сучасного правознавства : посіб. Львів : ЛьвДУВС. 2018. 372 с.
- Краснова М. В. Екологічне право України. Загальна частина : підручник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021 190 с.
- Малишева Н.Р., Кобецька Н.Р., Піддубний О.Ю. Екологічне право України. Спеціальна та Особлива частини: підручник. Київ. НУБІП України. 278 с.
- Назаренко О. А. Правозастосування : навч. посіб. Київ : НАВС, ФОП Маслаков, 2020. 160 с.
- Резворович К. Р. Екологічне право України. Загальна частина: Екологічне право у схемах та визначеннях : навч. Посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. 2022. 188 с.
- Щербина В.С., Резнікова В.В. Господарське право. Загальна частина. Підручник. Київ. Видавництво Ліра-К. 2023. 588 с.

Допоміжна

- Конституція України від 28 червня 1996р. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. С.141.
- Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2003. №18, 19–20, № 21–22. С. 144.
- Цивільний кодекс України від 16.01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. С. 356.
- Господарський процесуальний кодекс України від 06.11. 1991р. ВВР України. 1992. №6. С.56 (в редакції від 03.10. 2017р. ВВР, 2017, № 48, ст.436) (з наступними змінами та доповненнями).
- Цивільний процесуальний кодекс від 18.03. 2004р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40–41, 42. С. 492.
- Кодекс адміністративного судочинства від 06.07. 2005р. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35–36, № 37. С. 446.
- Податковий кодекс України від 02.12. 2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. С. 112.
- Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10. 2018 р. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 19. С. 74.
- Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 року № 1576-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 49, №19-20. С.132.

10. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008р. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 50-51. С. 384.
11. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю від 06.02.2018р. № 2275- VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. №13. С.69.
12. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012р. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 3. С. 23.
13. Про засади державної регуляторної політики в сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09. 2003р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 9. С.79.
14. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05. 2003р. № 755-IV (в редакції Закону від 16.07.2020 № 755-IV) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
15. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03. 2015р. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 23. С. 158.
16. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12. 2001р. Відомості Верховної Ради України. 2002. №15. С.101.
17. Про дозвільну систему в сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09. 2005р. Відомості Верховної Ради України. 2004. №50. С.540.
18. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06. 2004р. Відомості Верховної Ради України. 2005. №48. С. 483.
19. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06. 2003р. Відомості Верховної Ради України. 2003. №45. С. 363.
20. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05. 2003р. Відомості Верховної Ради України. 2003. №29. С. 232.
21. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03. 2006р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №34. С. 291.
22. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18.01.2018р. Відомості Верховної Ради України. 2018. №12. С. 68.
23. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02. 2006р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №31. С .261.
24. Про заставу: Закон України від 02.10.1992р. Відомості Верховної Ради України. 1992. №47. С.642.
25. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12. 2015р. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 9. С.89.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Google Scholar – пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL : <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
3. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
4. Законодавство України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
5. Кабінет Міністрів України : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
6. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Репозитарій Уманського національного університету садівництва. URL : <http://lib.udau.edu.ua/?locale=uk>

13. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми. А також, можливість брати участь у програмі академічної мобільності.

14. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Нормативно-правові відносини в галузі, екологічне право», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної не доброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

15. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2024/2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1. Коригування у розподілі балів.
2. Оновлення переліку рекомендованої літератури.